

เกิดพระนาม มหิดล

ในพระนามาภิไธย มหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล

วันมหิดล

ด้วยสำนึกในพระกรุณาธิคุณของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ที่ทรงบำเพ็ญพระกรณียกิจด้านการแพทย์การสาธารณสุขนานัปการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ร่วมกับผู้ที่เคยได้รับพระกรุณาธิคุณและศิษย์เก่าศิริราช ได้จัดสร้างพระราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ประดิษฐานบริเวณใจกลางคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดพระราชานุสาวรีย์ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๓ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน วันคล้ายวันสวรรคตในปีเดียวกัน คณะกรรมการสโมสรนักศึกษาแพทย์ศิริราช ซึ่งมี นศพ. บุญเริ่ม สิงหนตร นายกลสโมสรนักศึกษาแพทย์ และ น.ส. ข่ายัญ ปรักกะมะกุล หัวหน้านักศึกษาพยาบาล ได้นำนักศึกษาแพทย์และนักศึกษาพยาบาลตั้งแถวตามถนนจักรพงษ์หน้าพระราชานุสาวรีย์ หัวหน้าศึกษาวางพวงมาลา นักศึกษาจุดธูปเทียนสักการะและถวายความเคารพ ผู้แทนนักศึกษาอ่านฉันทหุลกระหม่อมสดุดีอศิรวาท ซึ่งประพันธ์โดย นศพ. ภูเก็ต วาจานนท์

จากนั้น ศ.นพ. สูด แสงวิเชียร และ ศ.นพ. เต็ม บุณนาค วางพวงมาลาในนาม คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เหตุการณ์ครั้งนี้นับเป็นจุดเริ่มต้นของ “วันมหิดล”

ปีต่อมา พ.ศ. ๒๔๙๔ คณะกรรมการคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มีมติกำหนดให้ วันที่ ๒๔ กันยายน เป็นวันระลึกถึงสมเด็จพระบรมราชชนกเป็นประจำทุกปี และขนานนามว่า “วันมหิดล” การจัดงานในวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๔ จึงเป็นการจัดงาน “วันมหิดล” อย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก

พ.ศ. ๒๔๙๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ มาทรงพระราชสักการะและทรงวางพวงมาลาพระราชนุสาวรีย์สมเด็จพระบรมราชชนกเป็นครั้งแรก งานวันมหิดลจึงเป็นพิธีหลวงนับจากนั้นมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมาทรงวางพวงมาลาถวายราชสักการะทุกปีจนถึง พ.ศ. ๒๕๒๐ หลังจากนั้นจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ มาทรงวางพวงมาลาเป็นประจำทุกปี

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดกิจกรรมในวันมหิดล อาทิ พิธีบำเพ็ญกุศล การวางพวงมาลา การประกวดเรียงความเฉลิมพระเกียรติ การแสดงสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมราชชนก กิจกรรม “งานวันโยธาวันมหิดล” นักศึกษาร่วมแรงทำงานเป็นสาธารณประโยชน์ ภายในคณะฯ การจัดรายการพิเศษวันมหิดลทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย โดย แพทยสมาคมฯ และการจัดตั้งทุนวันมหิดล

กิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งในวันมหิดล คือ การจำหน่ายธงที่ระลึกวันมหิดล เริ่มขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ ศ.นพ. กษาน จาติกวณิช ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศิริราช ได้เสนอให้จำหน่ายธงวันมหิดล เพื่อให้ประชาชนทุกฐานะมีส่วนเกื้อกูลผู้ป่วยยากไร้ของโรงพยาบาลศิริราช ธงวันมหิดลปีแรกเป็นรูปสามเหลี่ยม มีรูปพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระบรมราชชนก พิมพ์ด้วยสี

เขียว ตรงกลางผืนผ้าขาว ธงขนาดกลางรับบริจาค ๑๐ บาท มีธงเล็กทำด้วยริบบิ้นรับบริจาค ๑ บาท นักศึกษาทุกหมู่เหล่า ในวิทยาเขตศิริราชช่วยกันออกไปรับบริจาค

ภายหลังรูปแบบของวันมหิดลได้เปลี่ยนแปลงไป โดยใช้ ผ้าสีที่ตรงกับวันมหิดลในปีนั้น และจัดทำสติ๊กเกอร์มอบเป็น ของที่ระลึกแทนธงริบบิ้น มีการทำธงพร้อมเสาและธงผืนใหญ่ ด้วย การจำหน่ายธงวันมหิดลทำติดต่อกันตลอดมา มีผู้ ศรัทธามากขึ้นและเงินบริจาคมากขึ้นตามลำดับ จนถึง พ.ศ. ๒๕๑๓ จึงเริ่มรับบริจาคทางโทรศัพท์ในรายการพิเศษทาง สถานีวิทยุโทรทัศน์ เงินบริจาคจากการจำหน่ายธงวันมหิดล ได้นำมาช่วยชีวิตผู้ป่วยยากไร้เป็นจำนวนมาก เป็นการดำเนิน ตามรอยพระยุคลบาทแห่งสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดช วิกรม พระบรมราชชนก “พระบิดาแห่งการแพทย์แผนปัจจุบัน และการสาธารณสุขของไทย” อย่างแท้จริง

“มูลนิธิหม่อมสฤตติศวาน”

สัททูลลวิกกีฬิตันท์ ๑๙

- กรมสงขลานครินทร์ระบิลวรพระนาม
อาเกียรณ์พระเกียรติงาม ประวัติ
- เจ้าฟ้ายงวรยศสุรสิขยัตริย์
สมเด็จพระพันวัส - สศรี
- แต่ถ่อมองค์กิตติลงพะวงธุระทวี
ราชภรณ์พบประสพศรี สุขหา
- มากสิ่งทรัพย์ ๘ ประทานประมาณคนนา
บำเพ็ญกุศลมา มิวาย
- หวังแพทย์ศาสตร์ศิริราชเจริญกิจขยาย
อาหารพยาธิหลาย ขจัด
- ติดต่อมูลนิธิทูลกระหม่อม ๘ ปฏิบัติ
เพื่อแพทย์ ณ แผนปัจจุบัน จุบัน
- ได้เทียมเท่าดูจเขา ณ แดนวิทิศอัน
จำเริญประดาสรรพ วิชา
- ทรงอุดหนุนกุลบุตรและแม่กุลธิดา
เรียนดีและมีมา - นะจิตต์
- ส่งเรียนต่างประเทศพิเศษกิจวิทยุ
ด้วยทุนพระองค์ผลิต พิศาล
- ดลคาบนี้ ณ ดิถีประจวบมฤตวาร
ข้าบาททวิาทกราน พระองค์
- ด้วยดวงจิตตระลึกสำนึกนิตยคง
รู้คุณกรณทรง ประทาน
- ด้วยนิ้วนกรจบศิริโรตมสมาน
ทางกายแสดงการ ขูลี
- ด้วยคำคารวะสาระศัพทสดุดี
สักการวาที เสถียร
- ดอกไม้มาลยรูปและธูปบุรณเทียน
ควันกลิ่นถวิลเวียน สวรรค์
- สู้วิญญาณ ๘ ประจักษ์ตระหนกนยอนันต์
ข้าบาททวิาทวัน - ทนาฯ

นพ. ภูเก็ต วาจานนท์ ประพันธ์

โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

การจัดตั้งโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์เดิมได้จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ใน พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยการหารือขึ้นต้นระหว่างศาสตราจารย์ ดร. ญัฐ ภูมิประวัติ อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล กับ ดร. โกวิท วรพิพัฒน์ อดีตอธิบดีกรมสามัญศึกษา ด้วยความห่วงใยในการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย การตั้งโรงเรียนที่ให้ความสำคัญต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ มีความจำเป็นและสอดคล้องยิ่งับแผนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศอย่างยิ่ง

ต่อมามหาวิทยาลัยมหิดลได้ขออนุมัติให้กรมสามัญศึกษาเช่าที่ดินประมาณ ๓๕ ไร่ โฉนดเลขที่ ๘๐๖๐๖ ทะเบียนราชพัสดุที่ นร ๑๑๙ บริเวณมหาวิทยาลัยมหิดล ตำบลศาลายา กิ่งอำเภอพุทธมณฑล (ขณะนั้น) เพื่อสร้างโรงเรียน เป็นระยะเวลา ๓๐ ปี ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมสามัญศึกษากับมหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ต่อมาในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๓๔ โรงเรียนจึงได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานนามโรงเรียนว่า มหิดลวิทยานุสรณ์ และใน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ตราประจำพระองค์ “มหิดล” เป็นตราสัญลักษณ์ของโรงเรียน นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณยิ่งต่อโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์เริ่มทำการตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๓๔ กรมสามัญศึกษาได้ดำเนินการระดมความช่วยเหลือจากฝ่ายต่างๆ มีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นคณะกรรมการวิชาการของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ โดยมีที่ปรึกษาสองท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์

ดร. ญัฐ ภมรประวัติ และนายบรรจง พงศ์ศาสตร์ ทั้งยังมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายบริหารการศึกษาโรงเรียน ในโครงการความร่วมมือระหว่างกรมสามัญศึกษากับมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งจะทำให้ความร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการ เพื่อสร้างนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ให้เพิ่มมากขึ้น

กรมสามัญศึกษาได้ประกาศรับสมัครสอบคัดเลือกนักเรียนรุ่นแรกเข้าศึกษาในโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ และเปิดทำการเรียนการสอนเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๔ ณ บริเวณสถานปฏิบัติธรรมของวัดไร่ขิง ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยได้รับความเมตตาจากพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ เจ้าคณะจังหวัดภาค ๑๔ เจ้าอาวาสวัดไร่ขิง ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ได้ใช้อาคารสถานที่และระบบสาธารณูปโภคต่างๆ เพื่อดำเนินการเรียนการสอนและเป็นที่พักสำหรับนักเรียนประจำ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๓๔ จนถึงปลายปีการศึกษา ๒๕๓๗ และได้ย้ายจากวัดไร่ขิงมาที่ศาลายา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๓๘ จนถึงปัจจุบัน

การเปลี่ยนสถานภาพของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

ความคิดของท่านศาสตราจารย์ ดร. ญัฐ ภมรประวัติ อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล และ ดร. โกวิท วรพัฒน์ อดีตอธิบดีกรมสามัญศึกษา เรื่องโรงเรียนวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย ได้รับการสานต่อและพัฒนาอย่างชัดเจนมากขึ้น เมื่อมีการประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ซึ่งให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านต่างๆ โดยเฉพาะผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อแก้ปัญหาที่ประเทศไทยประสบกับการขาดแคลนนักวิจัยและนักประดิษฐ์คิดค้นทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมาก

ในวันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์แห่งแรกของประเทศไทย มีสถานภาพเป็นองค์กรมหาชน ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

พระกรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โรงเรียนมหิตลิวทยาานุสรณ์ได้รับพระกรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อย่างมาก พระองค์ท่านทรงห่วงใย ติดตามความก้าวหน้าของโรงเรียนนี้ โดยตลอด แม้จะมีพระราชภารกิจมากมายเหลือคณานับ ทั้งยังมีพระกรุณาธิคุณเสด็จพระราชดำเนินมาทรงเยี่ยมโรงเรียนนี้ด้วยความสนพระทัยยิ่ง

เมื่อโรงเรียนมหิตลิวทยาานุสรณ์เปลี่ยนเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ของรัฐ มีสถานภาพเป็น องค์การมหาชน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดอาคารเรียน “มหิตลิวทยาานุสรณ์ ๓” และทรงวางศิลาฤกษ์หอนักเรียน และครูโรงเรียนมหิตลิวทยาานุสรณ์ ซึ่งเป็นอาคาร ๙ ชั้น เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ และเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรกิจการ ตลอดจนพระราชทานคำแนะนำในการ บริหารงานและการจัดการเรียนการสอน

ปัจจุบันโรงเรียนมหิตลิวทยาานุสรณ์เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์อันดับหนึ่งของประเทศ

โรงเรียนมหิดลอนุสรณ์ อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

โรงเรียนมหิดลอนุสรณ์ เปิดสอนเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ในระยะแรกจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ๔

การก่อสร้างโรงเรียน ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานและบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ นายไพโรจน์ วงศ์ทองเจริญ และนายเภา-นางดี จะทาร์มย์ บริจาคที่ดิน หน่วยสันติภาพสหรัฐอเมริกา (Peace corps) บริจาคเงิน ๑,๕๐๐ เหรียญสหรัฐฯ ชาวบ้านหนองนา-โนนขวาง บริจาคไม้ และคณะนักศึกษาค่ายอาสาพัฒนาชนบทจากมหาวิทยาลัยมหิดลจำนวน ๗๐ คน นำโดยนายณรงค์ สุขานุวัณ นักศึกษากายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล บริจาคอุปกรณ์ก่อสร้าง และร่วมกันก่อสร้างอาคารโรงเรียน

เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จ จึงได้ตั้งชื่อโรงเรียนว่า โรงเรียนมหิดลอนุสรณ์

ปัจจุบันโรงเรียนมหิดลอนุสรณ์เปิดสอนในระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มีผู้บริหารสถานศึกษาในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ในปีการศึกษา ๒๕๕๑ มีจำนวนนักเรียนรวม ๑๗๐ คน มีบุคลากรรวม ๑๕ คน

ถนนมหิดล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ถนนมหิดล เริ่มต้นตั้งแต่แยกดอนจั่น
ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ไปยังสนามบินเชียงใหม่

รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล ในพระบรมราชูปถัมภ์

มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้รับพระบรมราชานุญาตให้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ด้วยการริเริ่มของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ในโอกาสเฉลิมฉลอง ๑๐๐ ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ในวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อดำเนินการมอบรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล ถวายเป็นพระราชอนุสรณ์ และเผยแพร่พระราชเกียรติคุณแห่งสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก “พระบิดาแห่งการแพทย์แผนปัจจุบันและการสาธารณสุขของไทย” และเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ที่บำเพ็ญประโยชน์ด้านการแพทย์และการสาธารณสุขต่อมนุษยชาติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ตั้งแต่แรกตั้ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับเป็นองค์ประธานมูลนิธิ เมื่อแรกใช้ชื่อมูลนิธิว่า “มูลนิธิรางวัลมหิดล ในพระบรมราชูปถัมภ์” และได้เปลี่ยนเป็น “มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล ในพระบรมราชูปถัมภ์” เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีวัตถุประสงค์การจัดตั้ง ดังนี้

๑. เผยแพร่พระเกียรติคุณแห่งสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก
๒. มอบรางวัลแก่บุคคลหรือองค์กรที่ปฏิบัติงาน และ/หรือวิจัยดีเด่นทางด้านการแพทย์ อันก่อให้เกิดประโยชน์แก่มนุษยชาติ
๓. มอบรางวัลแก่บุคคลหรือองค์กรที่ปฏิบัติงานดีเด่นทางด้านการสาธารณสุข เป็นประโยชน์แก่สุขภาพอนามัยของมนุษยชาติ
๔. ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์ หรือร่วมกับองค์การการกุศลอื่นๆ เพื่อสาธารณประโยชน์
๕. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล เป็นรางวัลนานาชาติ ได้รับพระบรมราชานุญาตให้จัดตั้งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และถวายเป็นพระราชอนุสรณ์ ที่ทรงสำเร็จการศึกษาวิชาแพทย์ (Doctor of Medicine) และทรงได้รับประกาศนียบัตรวิชาการสาธารณสุข (Certificate of Public Health)

รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตลเป็นรางวัลประจำปี ปีละ ๒ รางวัล ได้แก่ รางวัลทางการแพทย์ มอบให้แก่บุคคลหรือองค์กรที่ปฏิบัติงาน และ/หรือ วิจัยดีเด่นทางการแพทย์ อันก่อประโยชน์แก่มนุษยชาติ และรางวัลทางสาธารณสุข มอบให้แก่บุคคลหรือองค์กรที่ปฏิบัติงานดีเด่นทางด้านสาธารณสุข เป็นประโยชน์แก่สุขภาพอนามัยของมนุษยชาติ

นับแต่มีการมอบรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตลครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ จนถึง พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผู้ได้รับรางวัลจำนวนทั้งสิ้น ๕๐ คน และ ๑ องค์กร ในจำนวนนี้มีคนไทย ๒ คน คือ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประสงค์ ตูจินดา และแพทย์หญิงสุจิตรา นิมมานนิตย์ ได้รับพระราชทานรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตล ประจำปี ๒๕๓๙ นอกจากนั้นผู้ได้รับรางวัลบางท่านยังได้รับรางวัลสำคัญระดับนานาชาติ คือ Professor Barry J. Marshall ผู้ได้รับรางวัลประจำปี

๒๕๔๔ และ Professor Harald zur Hausen ผู้ได้รับรางวัลประจำปี ๒๕๔๘ ทั้งสองท่านได้รับรางวัลโนเบล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมเสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานรางวัล และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์ประธานมูลนิธิ เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ในงานเลี้ยงอาหารค่ำที่จัดขึ้นเพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้รับรางวัลฯ เป็นประจำทุกปี

มูลนิธิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก

พระสถูปเจดีย์ วัดปทุมวนาราม
ประดิษฐานพระอัฐิบางส่วนของ
สมเด็จพระบรมราชชนก

มูลนิธิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ได้รับพระราชทาน พระบรมราชานุญาตจัดตั้งขึ้นที่วัดปทุมวนาราม เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระบรมราชชนก ให้ อัญเชิญพระนาม สมเด็จพระบรมราชชนก เป็นชื่อมูลนิธิว่า “มูลนิธิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก” และตราประจำพระองค์เป็นสัญลักษณ์ของมูลนิธิฯ ทั้งนี้ได้ จดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคลจากกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๙

มูลนิธิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เทิดทูนพระเกียรติของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก เพื่อก่อสร้างและบำรุงปฏิสังขรณ์ ปูชนียสถาน ถาวรวัตถุและเสนาสนะวัดปทุมวนาราม เผยแผ่หลักธรรมแห่งพระพุทธศาสนา ทั้งภายในและนอกประเทศ ส่งเสริมการศึกษาและการปฏิบัติธรรม ส่งเสริมเกียรติคุณผู้เสียสละและผู้ทำความดี และเพื่อดำเนินการกับองค์การกุศลอื่นๆ เพื่อสาธารณประโยชน์หรือร่วมมือกับองค์การกุศลอื่น เพื่อสาธารณประโยชน์ ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการ

มูลนิธิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ตั้งอยู่ ณ อาคารมูลนิธิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก (อาคารภายในบริเวณ วัดปทุมวนาราม)

มูลนิธิมหิตลอดุลยเดช

มูลนิธิมหิตลอดุลยเดช เริ่มต้นจากนักเรียนเกาส์สหรัฐฯ ได้จัดตั้ง “ทุนมหิตลอดุลยเดช” เพื่อถวายเป็นพระราชานุสรณ์แด่สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก สืบสานพระราชปณิธานโดยตรง คือ ช่วยเหลือนักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยต่างๆ ส่งเสริมการศึกษาวิชาแพทยศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ และวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชน และสนับสนุนบริการอื่นอันเป็นสาธารณประโยชน์ ตามที่กรรมการมูลนิธิ เห็นสมควร โดยมีสมาคมนักเรียนเกาส์สหรัฐอเมริกา (เอ.ยู.เอ.) เป็นผู้หาทุนให้แก่มูลนิธิ ด้วยการจัดงานประจำปีของสมาคมฯ หรือจัดกิจกรรมประเภทอื่น เมื่อเริ่มแรกนั้น เงินทุนมาจากการบริจาคโดยตรง

ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ ทุนมหิตลอดุลยเดช ได้จดทะเบียนเป็น “มูลนิธิ” และได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้ชื่อว่า “มูลนิธิมหิตลอดุลยเดช” ปัจจุบันตั้งอยู่ที่เดียวกับสมาคมนักเรียนเกาส์สหรัฐอเมริกาในพระบรมราชูปถัมภ์ และสถานสอนภาษา เอ.ยู.เอ.

มูลนิธิมหิตลอดุลยเดชได้ให้ทุนแก่นักเรียนแพทย์จากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยต่างๆ เป็นจำนวนรวมกว่า ๒๐๐ คน ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล (คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และคณะแพทยศาสตร์รามาธิบดี) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

นอกจากทุนการศึกษาที่จัดให้แก่นักศึกษาแพทย์แล้ว มูลนิธิมหิตลอดุลยเดชยังได้ร่วมบริจาคเงินสร้างอาคารสยามินทร์ที่ศิริราชพยาบาล อาคารผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สร้างอุปกรณ์การศึกษาให้คณะแพทยศาสตร์ สภาากาชาดไทย และมูลนิธิเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ และอื่นๆ ด้วย

อุราชนาวิมหิดลอดุลยเดช อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

ตึกมหิดลบำเพ็ญ

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ตึกนี้มีชื่อเดิมว่า “ตึกศัลยกรรมชาย” สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกพระราชทานเงินค่าก่อสร้าง ๘๓,๕๘๔.๒๔ บาท เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ ภายหลังเสด็จสวรรคตแล้วจึงได้ใช้ชื่อว่า “มหิดลบำเพ็ญ” เพื่อเป็นอนุสรณ์และระลึกถึงพระกรุณาธิคุณของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก

ตึกมหิดลบำเพ็ญ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๔๔ เมตร หันหน้าไปทางทิศใต้ รองรับผู้ป่วยได้ ๕๒ คน มีบันไดขึ้นชั้น ๒ อยู่หัวและท้ายตึก ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้ต่อเติมเป็นตึก ๓ ชั้น เพื่อรองรับผู้ป่วยที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ต่อมา ตึกผู้ป่วยในโรงพยาบาลศิริราชมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จึงไม่ได้ใช้ตึกมหิดลบำเพ็ญเพื่อรับผู้ป่วยเช่นเดิม ขณะที่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลกำลังเตรียมการปรับปรุงตึกนี้เกิดเหตุเพลิงไหม้บริเวณชั้น ๓ ทางคณะฯ จึงซ่อมแซมและปรับให้เป็นตึก ๒ ชั้นคล้ายกับตึกมหิดลบำเพ็ญเมื่อแรก

ปัจจุบันตึกนี้ใช้เป็นที่พักการของมูลนิธิต่างๆ เช่น ศิริราชมูลนิธิ มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล มูลนิธิโรคมะเร็ง ฯลฯ

ตึกมหิดลวรานุสรณ์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

เมื่อสมเด็จพระบรมราชชนกเสด็จสวรรคตแล้ว พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอมาตย์ราชเจ้า โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ

ชักชวนสร้างตึกผู้ป่วยในโรงพยาบาลศิริราชเพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ “สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ามหิตลอดุลเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์” พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท เงินของสมเด็จพระบรมราชชนกเหลือจากการสร้างตึกอำนวยการ ๑๓,๙๖๗.๕๖ บาท พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการบริพารทั้งฝ่ายหน้าและฝ่ายใน รวมทั้งแพทย์และพยาบาล เรียกรไ้ได้ ๑๔,๒๐๔.๓๒ บาท รวมเป็นเงิน ๓๘,๑๗๑.๘๘ บาท ก่อสร้างตึกผู้ป่วยพิเศษหลังหนึ่งติดกับรั้วโรงพยาบาลด้านใต้ หลังตึกอำนวยการแนวเดียวกับตึกจุฬาราช เป็นตึก ๒ ชั้น รับผู้ป่วยได้ ๒๕ ห้อง ค่าก่อสร้างทั้งสิ้นเป็นเงิน ๙๔,๖๔๙.๖๕ บาท ส่วนของค่าก่อสร้างที่เหลือ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานครั้งหนึ่ง กองมรดกสมเด็จพระบรมราชชนกออกครั้งหนึ่ง ได้รับพระราชทานนามว่า “ตึกมหิตลวราณุสรณ์”

ตึกมหิตลวราณุสรณ์ สร้างขึ้นตามแผนการก่อสร้างโรงพยาบาลศิริราชที่สมเด็จพระบรมราชชนกทรงร่างไว้ ให้มีตึกผู้ป่วยพิเศษที่ตำแหน่งของตึกมหิตลวราณุสรณ์ปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี พร้อมด้วยสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีเปิดตึกมหิตลวราณุสรณ์ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๕

ปัจจุบันตึกนี้ ชั้นบนเป็นหอผู้ป่วยพิเศษของภาควิชาอายุรศาสตร์ ชั้นล่างเป็นห้องฟอกไต “กัลยาณิวัฒนา” เพื่อให้บริการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย โดยการสนับสนุนของมูลนิธิโรคไตแห่งประเทศไทย สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จมาทรงเปิดห้องกัลยาณิวัฒนาเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

ตึกมหิดลวงศานุสรณ์ อาคารผลิตวัคซีนบีซีจี สถานเสาวภา สภากาชาดไทย

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ทรงสนพระทัยในอันตรายที่เกิดจากเชื้อวัณโรค ทรงพระนิพนธ์เอกสารเรื่อง “โรคทูเบอร์คูลิซิส” เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนได้รู้จักการป้องกันและรักษาโรคอย่างถูกต้อง และพระราชทานให้กรมสาธารณสุขจัดพิมพ์

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ การระบาดของวัณโรคเป็นสาเหตุที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปรารภกับหลวงพยุ่งเวชศาสตร์ อธิบดีกรมสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๓ ว่า

“คุณหลวง วัณโรค สมัยนี้มียากรักษากันได้เด็ดขาดหรือยัง ยาอะไรขาด ถ้าต้องการฉันจะหาให้อีก ฉันอยากเห็นกิจการแพทย์ของเมืองไทยเจริญมากๆ ”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาวัคซีนบีซีจี ใน พ.ศ. ๒๔๙๖ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระราชทรัพย์จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท สร้างอาคารสำหรับใช้ในกิจการทางด้านวิทยาศาสตร์และผลิตวัคซีนบีซีจี และได้พระราชทานนามตึกนี้ว่า “มหิตลวงศานุสรณ์” เพื่อเป็นพระราชกุศลอุทิศถวายสมเด็จพระบรมราชชนก นอกจากนี้ยังโปรดให้จัดฉาย “ภาพยนตร์ส่วนพระองค์” นำรายได้จากผู้บริจาคโดยเสด็จพระราชกุศลนำมาช่วยเหลืออีกส่วนหนึ่งด้วย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีเปิดตึก “มหิตลวงศานุสรณ์” ณ สถานเสาวภา เมื่อวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๖

ตึกมหิดล

โรงพยาบาลแมคคอร์มิค จังหวัดเชียงใหม่

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์โปรดเกล้าฯ ให้จัดสร้างตึกผู้ป่วยในโรงพยาบาลแมคคอร์มิค เพื่อเป็นพระราชานุสรณ์แด่สมเด็จพระบรมราชชนก ชาวเชียงใหม่ได้ร่วมบริจาคเงินสมทบโดยเสด็จพระราชกุศลด้วย ตึกผู้ป่วยหลังนี้ได้รับพระราชทานนามว่า มหิดล เปิดรับผู้ป่วยตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๔

ตึกมหิดล สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานเงินจำนวนหนึ่งล้านบาท เป็นทุนเริ่มการสร้างตึกที่ทำการสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และพระราชทานนามตึกว่า ตึกมหิดล เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมราชชนกในด้านสังคมสงเคราะห์

เมื่อก่อสร้างตึกเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีเปิด ตึกมหิดล เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๘

ตึกมหิดลอุดุลยเดช โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อุปนายิกาผู้อำนวยการสภากาชาดไทย ทรงพระดำริให้พัฒนาโรงพยาบาลเพื่อสามารถให้บริการแก่ประชาชนที่เจ็บไข้ได้กว้างขวางขึ้น สภากาชาดไทยจึงจัดสร้างตึกผู้ป่วยหลังหนึ่ง เป็นตึก ๖ ชั้น มีพื้นที่ใช้งานรวม ๑๕,๑๒๒ ตารางเมตร ได้รับพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานชื่อตึกว่า มหิดลอุดุลยเดช เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ใน พ.ศ. ๒๕๓๐ ตึกหลังนี้ก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๒

ปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงเป็นตึก ๗ ชั้น ใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง ได้แก่ ฝ่ายเวชกรรม ฟันฟูและกายภาพบำบัด หน่วยจ่ายกลาง พัสตุ ห้องผ่าตัด หน่วยไอซียู ห้องคลอด หน่วยบริหารทารกแรกเกิด, ออการหนัก หอผู้ป่วยสามัญและพิเศษ

ภายในประดิษฐาน พระรูปครึ่งพระองค์

มหิตลาการ สมเด็จพระราชปิตุจฉา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. ๒๕๓๑ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลดำเนินการก่อสร้างอาคารหอพักนักศึกษาแพทย์หลังใหม่ ทดแทนหอชาย ๑ บนที่ดินซึ่งสมเด็จพระราชปิตุจฉา เจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์ กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร พระราชทานให้คณะแพทยศาสตร์ ตามที่สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกทรงกำหนดแผนให้จัดสร้างหอพักนักศึกษาแพทย์ ณ บริเวณนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามหอพักใหม่ว่า มหิตลาการ สมเด็จพระราชปิตุจฉา เพื่อเฉลิมพระเกียรติทั้งสองพระองค์

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ ไปทรงเปิดมหิตลาการ สมเด็จพระราชปิตุจฉา เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๔

อาคารมหิตลอดุทยเดช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ทรงพระกรุณาฯ คุณแก่ คณะพยาบาลศาสตร์อย่างหาที่สุดมิได้ ตั้งแต่เมื่อครั้งโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยของ สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมราชชนกได้พระราชทานที่ดินริมแม่น้ำ เจ้าพระยา (โรงเรียนกุลสตรีวังหลัง ซึ่งทรงซื้อจากคณะมิชชันนารีอเมริกัน จำนวน ๓ ไร่ ๙๗ ตารางวา) และทรัพย์สินส่วนพระองค์ให้สร้างอาคารเรียนและหอพักพยาบาล

ต่อมาเมื่อโรงเรียนได้ยกฐานะขึ้นเป็นคณะพยาบาลศาสตร์แล้ว ได้ก่อสร้างอาคารใหม่เป็น อาคารหมู่ ๓ หลัง สำหรับจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาพยาบาล แล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔

อาคารมหิตลอดุทยเดช อาคาร ๓ ชั้น เป็นห้องเรียน และร้านค้าห้องอาหาร

อาคารมหิตลอดุทยเดช-พระศรีนครินทร์

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

“อาคารมหิตลอดุทยเดช - พระศรีนครินทร์” เป็นอาคารเรียนของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตั้งอยู่บนเนื้อที่ ๑๓ ไร่ ริมถนนปิ่นเกล้า - นครชัยศรี ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา เป็นอาคาร ๖ ชั้น มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตร

พ.ศ. ๒๕๔๓ คณะพยาบาลศาสตร์ได้เริ่มวางแผนโครงการเพื่อก่อสร้างอาคารหลังใหม่ เนื่องจากอาคารเรียนหลังเดิม มีพื้นที่ใช้สอยไม่เพียงพอต่อการดำเนินการจัดการศึกษา และเพื่อรองรับการขยายงานทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การผลิตบัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์ การวิจัย การสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางการพยาบาล และการจัดตั้งศูนย์บริการวิชาการทางการพยาบาลชั้นนำในระดับประเทศและนานาชาติ

ต่อมา พ.ศ. ๒๕๔๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระมหากรุณาฯ เป็นล้นพ้น พระราชทานเงินจากกองทุน “สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” ก่อสร้างอาคารมหิตลอดุทยเดช-พระศรีนครินทร์ คณะพยาบาลศาสตร์ และได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยมหิดลให้ดำเนินการก่อสร้างในพื้นที่ด้านตะวันออกเฉียงใต้ของพื้นที่วิทยาเขตศาลายา ริมถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ “อาคารมหิตลอดุทยเดช - พระศรีนครินทร์” เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑

อาคารมหิดลอดุลยเดช
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา
ถนนราชวิถี ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

อาคารมหิตลาธิเบศร คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาคารมหิตลาธิเบศร หรือศูนย์เรียนรู้ฐานนวัตกรรม เป็นอาคารเรียนของนิสิตกลุ่มวิชา
สังคมศาสตร์ และเป็นอาคารเรียนสำหรับคณะและสถาบันต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ก่อสร้างแล้ว
เสร็จเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิด
อาคารมหิตลาธิเบศร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๘

อาคารมหิดล ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลพุทธชินราช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๗ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการให้จัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ทบวงมหาวิทยาลัย ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขจึงได้ดำเนินโครงการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ ร่วมกับโรงพยาบาลพุทธชินราช เป็น ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก จากนั้นได้ก่อสร้างอาคารศูนย์แพทย- ศาสตร์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯไปทรงวาง ศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ และเสด็จฯไปทรงเปิดอาคาร เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๖ อาคารนี้ต่อมาได้รับพระราชทานนามว่า “มหิดล”

ตึกมหิตลาภิเบศร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี (โรงพยาบาลเด็ก) เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

ตึกมหิตลาภิเบศร สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี (โรงพยาบาลเด็ก) เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร เป็นอาคารผู้ป่วยในสร้างขึ้นทดแทนอาคารหอผู้ป่วยเดิมที่ชำรุด ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญพระนามาภิไธยของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก เป็นชื่อของอาคารว่า “ตึกมหิตลาภิเบศร” สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จไปทรงวางศิลาฤกษ์ตึกมหิตลาภิเบศร เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

ตึกมหิตลาภิเบศรเป็นอาคารสูง ๑๒ ชั้น ก่อสร้างแล้วเสร็จและเปิดให้บริการผู้ป่วยตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีเปิดตึกมหิตลาภิเบศรในวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๐

อาคารมหิดล โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

มูลนิธิช่วยเหลือคนโรคเรื้อรังจังหวัดลำปาง จัดตั้งโรงเรียนสำหรับบุตรผู้ป่วยที่ยังไม่ติดเชื้อโรคเรื้อรัง โดยแยกจากพ่อแม่มาให้การอุปการะ ได้ชื่อว่าโรงเรียนจิตต์อารี ตามชื่อของหม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร และคุณหญิงอารีพันธ์ สุนาวิณวิวัฒน์ ผู้สนับสนุนการดำเนินงานในระยะแรก เปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ ต่อมาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงรับไว้ในพระราชูปถัมภ์ ปัจจุบันเป็นโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา เปิดสอนชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย

วันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๗ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเสด็จพระราชดำเนินมาทรงเยี่ยมโรงเรียนจิตต์อารีเป็นครั้งที่สอง ทรงวางศิลาฤกษ์อาคารไม้สองชั้น ซึ่งพระราชทานนามว่า “มหิดล” และได้เสด็จฯ ไปทรงประกอบพิธีเปิดอาคารมหิดล เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๗

ทางโรงเรียนได้เคลื่อนย้ายอาคารมหิดลทั้งหลังจากตำแหน่งเดิมมายังตำแหน่งปัจจุบัน และเป็นอาคารสำหรับการเรียนการสอนของกลุ่มสาระศิลปศึกษา

อาคารมหิตลาภิรมย์ราชนครินทร์ โรงเรียนบ้านเป่าวิทยา อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

อาคารมหิตลาภิรมย์ราชนครินทร์ โรงเรียนบ้านเป่าวิทยา อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ เป็นอาคารเรียน ๓ ชั้น ได้รับเงินบริจาคจาก ดร. เขาวาน์ ณศีลวันต์ องคมนตรี และนายไชย ณศีลวันต์ ส่งมอบอาคารมูลค่า ๘,๒๐๐,๐๐๐ บาท ให้โรงเรียน เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

อาคารมหิตลานุสรณ์ คณะ
ทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น เป็นอาคาร ๕ ชั้น เป็นห้อง
บรรยายและสำนักงาน พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงวางศิลาฤกษ์
ใน พ.ศ. ๒๕๓๐ พร้อมด้วยสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช
กุมารี

อาคารก่อสร้างแล้วเสร็จใน
พ.ศ. ๒๕๓๓ สมเด็จพระศรีนครินทราบ
รมราชชนนีพระราชทานนามอาคาร
ว่า “มหิตลานุสรณ์” พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดอาคาร
พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราช
สุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

อาคารมหิตลานุสรณ์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เรือสำรวจประมงมหิดล

กรมประมงสร้างเรือสำรวจประมงมหิดลขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๓๗ เพื่อใช้สำรวจวิจัย แหล่งและชีววิทยาของปลาทุ่น้ำในบริเวณทะเลลึก และเป็นเรือต้นแบบเพื่อจูงใจให้ชาวประมง ไทยหันมาทำการประมงปลาทุ่น้ำ และเป็นเจ้าของกองเรือประมงปลาทุ่น้ำที่ทันสมัยมากขึ้น ซึ่ง คาดว่าจะสามารถลดการนำเข้าปลาทุ่น้ำได้ปีละนับพันล้านบาท เรือสำรวจประมงมหิดลนี้มี ขนาด ๑,๒๗๐ ตันกรอสส์ และถือว่าเป็นเรือสำรวจทรัพยากรทางทะเลที่ทันสมัยมากลำหนึ่ง

กรมประมงได้มอบหมายให้กองประมงนอกน่านน้ำไทย เป็นผู้บุกเบิกนำเรือสำรวจประมงมหิดล และเรือสำรวจประมงจุฬารักษ์ (สร้างขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นเรือสำรวจและฝึกอบรมทางด้านประมงทะเลลึก) เดินทางไปสำรวจแหล่งประมงน้ำลึกเป็นประจำทุกปี เพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งทำการประมง ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะปลาทูน่า

นอกจากนี้แล้ว เรือสำรวจประมงมหิดลยังได้ปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่สำคัญ คือ

พ.ศ. ๒๕๓๘ - พ.ศ. ๒๕๓๙ กรมประมงได้จัดให้มีโครงการทดลองทำการประมงอวนล้อมปลาทูน่าร่วมกับชาวประมงกับเรือสำรวจประมงมหิดล ทดลองในน่านน้ำสากลของมหาสมุทรอินเดีย จำนวน ๗ เทียวเรือ ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๓๙ มีชาวประมงเข้าฝึกอบรมจำนวน ๑๑๑ ราย

พ.ศ. ๒๕๔๐ เรือสำรวจประมงมหิดลออกปฏิบัติงานสำรวจร่วมไทย-อินโดนีเซีย บริเวณน่านน้ำอินโดนีเซีย มหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตก

พ.ศ. ๒๕๔๕ จากผลการประชุม BIMST-EC SENIOR OFFICIALS MEETING ณ กรุงโคลัมโบ ประเทศศรีลังกา (ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๕) เกี่ยวกับ

ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก BIMST-EC (บังกลาเทศ-อินเดีย-พม่า-ศรีลังกา-ไทย) ผู้แทนจากกรมประมงได้เสนอให้มีการสำรวจและวิจัยการทำประมงร่วมกัน เพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรทำการประมงบริเวณพื้นที่เป้าหมายของประเทศสมาชิก การปฏิบัติงานสำรวจและวิจัยร่วมกัน ทางฝ่ายไทยได้เสนอให้ใช้เรือสำรวจประมงมหิดล และเรือสำรวจประมงจุฬารักษ์ เพื่อปฏิบัติการกิจดังกล่าว

เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้เกิดภัยธรรมชาติจากคลื่นยักษ์ใต้น้ำหรือสึนามิ บริเวณชายฝั่งตะวันตกภาคใต้ของไทย ตั้งแต่จังหวัดระนอง ภูเก็ต พังงา ตรัง สตูล และบริเวณเกาะต่างๆ ทำให้นักท่องเที่ยว ชาวประมง ประชาชน ผู้อาศัยตามชายฝั่งและเกาะต่างๆ จำนวนมากได้รับความเสียหายและเสียชีวิต เรือสำรวจประมงมหิดลซึ่งได้ออกปฏิบัติราชการทะเลเพื่อสำรวจทรัพยากรปลาทูน่าในทะเลอันดามันในเที่ยวเรือที่ ๒/๒๕๔๔ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ - ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ระหว่างนั้นเรือมหิดลได้เดินทางกลับจากทะเลอันดามันมาถึงบริเวณเกาะราชาใหญ่ จังหวัดภูเก็ต เมื่อเวลาประมาณ ๑๐.๓๐ น. ได้พบและเข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นคณะนักท่องเที่ยวจากสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จำนวน ๑๙ คน จากนั้นได้รับข่าวจากศูนย์วิทยุเรนทรวงกระทรวงสาธารณสุข ว่ามีผู้ประสบภัยและมีผู้เสียชีวิตจำนวนมากบริเวณหมู่เกาะพีพีตอน จังหวัดพังงา จึงได้นำเรือสำรวจประมงมหิดลไปจอดบริเวณอ่าวตันไทรและช่วยเหลือขนย้ายผู้ประสบภัยขึ้นมานบนเรือจำนวนประมาณ ๒๐๐ คน และมีผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจำนวนมากประมาณ

๘๐ คน เมื่อเวลาประมาณ ๑๔.๐๐ น. ทางเรือจึงได้ช่วยเหลือบรรเทาทุกข์และปฐมพยาบาลเบื้องต้น พร้อมแจกจ่ายน้ำ อาหาร และได้นำผู้ประสบภัยทั้งหมดเดินทางมาส่งที่ท่าเทียบเรือน้ำลึก จังหวัดภูเก็ต เมื่อเวลา ๒๐.๐๐ น. ทอดสมอบริเวณแหลมพันวา จนกระทั่งเข้าเวลา ๐๘.๐๐ น. ของวันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้นำเรือสำรวจประมงมหิตลออกช่วยเหลือผู้ประสบภัย จากคลื่นยักษ์ที่เกาะพีพีตอน จังหวัดพังงาต่อไป

ห้องมหิดลอุดุลเดช คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ประวัติห้องมหิดลอุดุลเดช

“ห้องมหิดลอุดุลเดช” เก็บรวบรวมเอกสารสิ่งพิมพ์ สิ่งของส่วนพระองค์ ของพระราชทาน รวมทั้งสิ่งของที่จัดทำขึ้นเนื่องในโอกาสสำคัญๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก

“ห้องมหิดลอุดุลเดช”^๑ ตั้งอยู่ที่ชั้น ๓ อาคารหอสมุดศิริราช โดยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงประกอบพิธีเปิดห้องอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๘

ห้องนี้มีชื่อเดิมว่า “ห้องสมเด็จพระราชบิดา” จัดตั้งขึ้นพร้อมกับการสร้างอาคารหอสมุดศิริราช ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ต่อมาสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ มีพระดำริให้เปลี่ยนชื่อห้องจาก “ห้องสมเด็จพระราชบิดา” เป็น “ห้องมหิดลอุดุลเดช” ตามพระนามของสมเด็จพระราชบิดา ดังพระดำรัสทรงบรรยายเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

^๑ หมายเหตุ : กพ. ๒๕๕๑ อาคารหอสมุดศิริราชมีการปรับปรุงทั้งอาคาร คณะกรรมการพัฒนาหอสมุดศิริราชได้มีมติให้ย้ายห้องมหิดลอุดุลเดชจากชั้น ๓ ขึ้นไปอยู่ชั้น ๔ ในตำแหน่งตรงกับห้องเดิม ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม สามารถเห็นภูมิทัศน์บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา พระบรมมหาราชวัง และวัดอรุณราชวรารามได้เป็นอย่างดี

“โดยที่ห้อง (สมเด็จพระราชบิดา) มีอยู่นานแล้ว และมีเอกสารที่หลายคนบอกว่าน่าดู และน่าจะรักษาไว้ให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ ข้าพเจ้าจึงตกลงไปดู เมื่อได้ไปแล้ว ได้รับการต้อนรับที่ดีมาก และได้ดูสิ่งที่มีอยู่ ซึ่งก็เป็นสิ่งที่น่าสนใจอย่างที่เขาวางจริง เพราะว่ามีสมุดบันทึกการเรียนของทูลหม่อม มีเครื่องมือบางอย่าง และก็มีหนังสือที่พระราชทานไปถึง ๑,๕๐๐ เล่ม และในวันนั้น เฉพาะในวันนั้นรู้สึกบรรยายากศกิติ เขาก็มีเครื่องเย็น (เครื่องปรับอากาศ) อย่างดี ซึ่งก็เข้าใจว่าเป็น เฉพาะสำหรับข้าพเจ้าไปเยี่ยมเท่านั้น ข้าพเจ้าก็เลยคิดว่าน่าจะรักษาห้องนี้ให้อยู่ในสภาพที่เป็นในวันนั้น เพราะว่าก็มีสิ่งที่ในที่สุดข้าพเจ้าก็เห็นคุณค่าแล้ว ไม่ใช่เป็นการที่จะรักษาส่งของที่มีผู้เคยใช้เท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่อาจจะมิประโยชน์ได้ แล้วก็ทำให้ผู้คนเอาอย่างได้ อยากจะทำให้ดีเท่า

เมื่อไปเยี่ยมห้องสมุดวันนั้น ท่านคนบดีก็ขอให้มาบรรยายในวันนี้ (วันศุกร์ที่ ๒ กันยายน ๒๕๒๖) สำหรับการประชุมทางวิชาการของคณะแพทยศาสตร์ ที่มีอยู่เป็นประจำ และเพื่อผู้ที่อยากฟังในหัวข้อนี้และไม่มีโอกาสไปฟังที่พทยา ข้าพเจ้าก็รับ เพราะว่าคิดว่าเห็นจะต้องรับ เพราะว่ายังมีผู้ที่อยากจะฟังอีกมาก

เมื่อกลับมาถึงบ้านแล้วก็คิดว่าการบรรยายตามที่ขอมานั้นไม่น่าจะทำเฉยๆ ควรจะเป็นการบรรยายเพื่อหาทุนสำหรับรักษาห้อง (ห้องมหิตลอดุลเดช) นี้ไป ข้าพเจ้าก็เลยเสนอมาเช่นนั้น ก็ได้ตกลงกัน ข้าพเจ้ามีผู้ช่วยที่ดี ขอบุญเสียก่อน คือ ลูกสาวของข้าพเจ้าเอง (ท่านผู้หญิงทัศนาวลัย ศรสงคราม) ที่ได้ช่วยในการเลือกภาพ จัดภาพทุกอย่าง และก็มีผู้ที่ฉายสไลด์มาครั้งหนึ่งแล้ว ก็มาเป็นผู้ที่ฉายสไลด์อาชีพด้วยกันในวันนี้ด้วย คือ คุณหมอยงยุทธ (วัชรดุลย์)”

ดังพระดำริที่ว่า

“ห้องนั้นเดิมชื่อ ห้องสมเด็จพระราชบิดา แล้วก็รู้สึกว่ามีผู้ที่ยากให้เก็บซื้อนี้ไว้ตลอด ในขั้นแรกข้าพเจ้าก็เห็นด้วยว่า ก็ควรจะเก็บซื้ออันนี้เพราะตั้งไว้แล้ว แต่มีผู้มาทักว่า ถ้ามีนายร้อยตรีคนหนึ่งต่อไปเขาได้เป็นนายพลตรีขึ้นมา ไปเรียกเขานายร้อยเอกอยู่อย่างนั้น เขาอาจจะไม่พอใจ เพราะฉะนั้นถ้าชื่อสมเด็จพระราชบิดาเปลี่ยนไปแล้ว ก็น่าจะเปลี่ยนไปด้วย เหตุผลอันนี้ ข้าพเจ้าก็ไม่เห็นด้วยเดิมที่นึกหรรอก แต่เหตุผลที่ข้าพเจ้าได้ขอให้เปลี่ยนชื่อห้องนี้เป็นเพราะว่าการที่เรียกว่า ห้องสมเด็จพระราชบิดา นั้น ถ้าได้รักษาต่อไปอีก ถ้าใน ๑๐๐ ปี ห้องนี้ยังอยู่ อาจจะมีคนถามได้ว่า พระราชบิดาของใครกัน เพราะว่าเคยมีอยู่แล้ว พระโกศของพระโกศหนึ่ง พระโกศที่ชื่อว่า สมเด็จพระ หรือไม่ใช่ สมเด็จพระอัยยิกา ข้าพเจ้าก็เคยถาม ค้นคว้าถามหลายคน มาว่า เป็นพระอัยยิกาของใครกันแน่ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าก็เลยมีจดหมายถึงท่านคนบดีขอ

เสนอให้เปลี่ยนชื่อ ห้องสมเด็จพระราชบิดานี้เป็น ห้องมหิตลอดุลเดช ที่ขอเป็นพระนามเฉยๆ เช่นนี้ เพราะว่ามีมหาวิทยาลัยก็ชื่อมหาวิทยาลัยมหิตลอยู่แล้ว แต่เพื่อให้ต่างกันนิดหนึ่งก็เติมสร้อยไป เป็น ห้องมหิตลอดุลเดช

บัดนี้ข้าพเจ้ายังไม่ได้รับคำตอบจากท่านคณบดี เพราะว่าท่านคณบดีมีวาระไปเยี่ยม ประเทศจีนอยู่ ก็กำลังคอยจดหมายตอบอยู่ ต่อไปนี้ข้าพเจ้าก็ขอถือว่า ถ้าเมื่อสักครู่นี้ท่าน คณบดีก็ตอบมาทางวาจาแล้วว่าเป็นไปได้ ฉะนั้นขอเรียกห้องนี้ว่า “ห้องมหิตลอดุลเดช” อย่าขอให้ เป็นศูนย์ เป็นห้องเฉยๆ เพราะว่าห้องนั้นหมายถึงสถานที่ เราก็ยังอยากให้ เป็นเพียงสถานที่ที่ อยู่ในห้องสมุดอีกทีหนึ่ง”

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จ มาทรงเยี่ยมห้องมหิตลอดุลเดช ๓ ครั้งด้วยกัน คือ

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ ครั้งนั้นได้ทอดพระเนตรสภาพห้อง ที่เครื่องปรับอากาศชำรุด ต่อมาเสด็จมาทรงบรรยาย เรื่อง “สมเด็จพระเจ้าฟ้า มหิตลอดุลเดช” เมื่อวันศุกร์ที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๖ เพื่อหาทุนปรับปรุง ห้องมหิตลอดุลเดช

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันอังคารที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๘

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันพุธที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ เพื่อทรงทำพิธีเปิดห้องมหิตลอดุลเดช

เอกสารสิ่งพิมพ์ / สิ่งของที่มีอยู่ในห้องมทิตลอดดุคเดช

๑. สมุดบันทึกคำบรรยาย (A Collection of Lecture Notes taken by Prince Mahidol of Songkla)

ในขณะที่พระองค์ทรงศึกษาวิชาแพทยอยู่ที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดนั้น ทรงบันทึกความรู้ทางการแพทย์ที่ได้เรียนมาอย่างละเอียดลออและเป็นระเบียบยิ่ง ด้วยความตั้งพระทัยที่จะนำความรู้เหล่านั้นกลับมาพัฒนาการแพทย์ให้กับศิริราช ทั้งในฐานะ “นายแพทย์” และ “อาจารย์แพทย์” ของนักศึกษาแพทย์ทั้งหลาย

สมุดบันทึกคำบรรยาย ประกอบไปด้วยรายวิชาต่างๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับนักศึกษาแพทย์ ได้แก่ Chemistry, Practical Histology, Biochemistry, Industrial Hygiene, Hygiene, Syphilology and Dermatology, Surgery และ Otology

ศ. เจ. เจ. บรอน เฟินเบรินเนอร์ (Prof. J.J. Bron Fenbrenner) พระอาจารย์สอนวิชาแบกเตรียวิทยา แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้สดุดีพระเกียรติคุณสมเด็จพระบรมราชชนกว่า “ทรงสนพระทัยศึกษา ขยันหมั่นเพียร ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความประณีตในการปฏิบัติงาน ตลอดทั้งการบันทึกรายงานผลที่ได้และรูปภาพที่เขียนประกอบ ทรงช่างสังเกต บันทึกสิ่งที่พบเห็นจากการทดลองไว้อย่างละเอียด”

๒. กล่องบัตรดัชนี (Index Cards of Prince Mahidol of Songkla)

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมขุนสงขลานครินทร์ ทรงจัดทำบรรณนิทัศน์ (Annotation) โดยทรงอ่านบทความแต่ละเรื่องแล้วทรงสรุปย่อเนื้อหา บันทึกด้วยลายพระหัตถ์ลงในบัตรดัชนี เป็นขั้นตอนสำคัญในการเรียบเรียงบทความวิชาการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และเป็นระบบ

กล่องบัตรดัชนี เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะของการเป็นนักศึกษาแพทย์และนักวิจัยชั้นเลิศ ตลอดจนแสดงถึงพระวิริยะในการศึกษาค้นคว้า และจัดข้อมูลวิจัยอย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ ยังมีสิ่งของต่างๆ ในห้องอีกดังนี้

๓. พระฉายาลักษณ์
๔. ลายพระหัตถ์ที่ทรงมีไปถึงบุคคลต่างๆ
๕. ชุมนุมพระนิพนธ์ หนังสือ วารสาร ส่วนพระองค์
๖. อุปกรณ์เครื่องมือแพทย์ส่วนพระองค์
๗. พระรูปจำลอง

๘. ตาลปัตร

๙. แสดมภ์ที่ระลึก

๑๐. ปลาบู่มหิดล

๑๑. ธนบัตรที่ระลึก

๑๒. ธงวันมหิดลปีต่างๆ

๑๓. เทปบันทึกเสียงความทรงจำเกี่ยวกับสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม

พระบรมราชชนก ของบุคคลต่างๆ

๑๔. เทปบันทึกเสียงบุคคลที่เคยเข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม

พระบรมราชชนก

๑๕. ถ้วยรางวัลชนะเลิศ เทนนิสสงขลาคัพ

๑๖. แผ่นศิลา (ของเดิม) ด้านหลังฐานพระราชนุสาวรีย์

ปลาบู่มหิดล Mahidol Smiling Goby

ประเทศไทยมีปลาบู่มิ่ต่ำกว่า ๒๐๐ ชนิด ในจำนวนประมาณ ๗๐ สกุล ซึ่งหนึ่งในนั้นเป็นปลาบู่มิ่พบใหม่ของโลกโดยผู้เชี่ยวชาญด้านประมงจากสหรัฐอเมริกา ดร. ฮิว แมคคอร์มิค สมิท (Dr. Hugh McCormick Smith) เข้ามารับราชการเป็นที่ปรึกษาแผนกสัตว์น้ำของรัฐบาลไทย ได้ทำงานด้านการสำรวจและการเพาะเลี้ยงปลารุงพันธุ์สัตว์น้ำ ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๖๖ - พ.ศ. ๒๔๗๘ จนเป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนการประมง และดำรงตำแหน่งเจ้ากรมรักษาสัตว์น้ำคนแรกในกระทรวงเกษตรราธิการ

ในการปฏิบัติงานสำรวจปลาในอ่าวไทย ดร. สมิทได้ค้นพบปลาทั้งชนิดและสกุลใหม่รวม ๖๗ ชนิด ๒๑ สกุล หนึ่งในจำนวนนี้มีปลาบู่มิ่สกุลใหม่ที่ ดร. สมิทได้เสนอชื่อ Mahidolia แก่วงการอนุกรมวิธานปลาและสัตววิทยาของโลก ใน พ.ศ. ๒๔๗๕ เพื่อถวายพระเกียรติแด่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงสงขลานครินทร์ ด้วยสำนึกในพระกรุณาธิคุณและพระราชกรณียกิจต่อกิจการประมงของประเทศสยาม ด้วยทรงสนพระทัยในความก้าวหน้าของงานประมง ได้พระราชทานทุนส่วนพระองค์ส่งนักเรียนไปศึกษาวิชาการประมงในต่างประเทศ

ปลาบู่มิ่สกุล Mahidolia หรือ Mahidolia mystacina มีชื่อสามัญว่า ปลาบู่มิ่มหิดล หรือ Mahidol smiling goby เป็นพันธุ์ปลาไทยที่หายาก มีลักษณะเด่นสำคัญแตกต่างจากปลาบู่มิ่สกุลอื่นทั้งหมดของโลก กล่าวในภาพรวมได้ดังนี้

ปลาบู่มิ่มหิดลมีหัวและลำตัวยาวรวมไม่เกิน ๔ เซนติเมตร หัวแบนข้างเล็กน้อย ตาโตโปนเล็กน้อย ลำตัวกลมยาว ขากรรไกรยาวมาก ทำให้ปากมีลักษณะกว้าง และมีมุมปากอยู่ในแนวถัดไปทางท้ายของตา โดยเฉพาะในปลาตัวผู้ที่โตเต็มวัย

ปลาบู่มิ่มหิดลมีสีทั้งลำตัวและครีบ โดยดูทั่วไปเป็นสีเทา อาจอมม่วงหรือฟ้า ปลาตัวเมียมักมีสีเทาเข้มกว่าตัวผู้ ส่วนใต้หัวและบริเวณท้องจางกว่าส่วนอื่น แต่ที่สำคัญคือส่วนหัว โดยเฉพาะบริเวณฝาเหงือกถึงโคนครีบอกและลำไปจนถึงลำตัวใต้ครีบหลังอันแรก มีจุดประกระจายอยู่โดยทั่วแต่จาง ลำตัวมีแถบสีเข้ม ๕-๖ แนว พาดจากเส้นหลังทแยงลงไปทางด้านหน้าเกือบถึงสันท้อง ครีบหลังมีสีส้มเขียวคล้ำ มีจุดสีชมพูขนาดเล็กมาก ครีบอกโปร่งแสง ส่วนครีบท้องมีสีดำคล้ำ ครีบหางค่อนข้างโปร่งแสง มีจุดสีชมพูกระจายเป็นกลุ่มใหญ่ใกล้โคนครีบ